
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כלים דיגיטליים לחקר התלמוד - 7135

תאריך עדכון אחרון 12-10-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תלמוד והלכה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מר עדיאל ברויאר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: adiel.breuer@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נערוך היכרות ותרגול עם מבחר כלים דיגיטליים המשמשים למחקר התלמוד, בדגש על אתרים של כתבי יד וחילופי נוסח.

מטרות הקורס:

להעניק לתלמידים כלים לשימוש מושכל באתרים ובמאגרי מידע לחקר התלמוד.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- א. להרכיב בעצמם רשימה מלאה של עדי נוסח של חיבור או חלק מחיבור תלמודי (תנאים, אמוראים, גאונים וראשונים).
- ב. לאתר קרוב ל-100% מכתבי היד העבריים שנסקרו והועלו למרשתת.
- ג. להרכיב רשימה ביבליוגרפית ממצה של חומר מחקרי חשוב שנכתב על נושא מסוים.
- ד. לאתר חומר ביבליוגרפי במרשתת.
- ה. לציין בצורה נכונה לכתבי יד, מאמרים וספרים שהתלמידים השתמשו בהם בעבודותיהם.
- ו. להשתמש במהדורות מדעיות באופן מושכל ומיטבי.

דרישות נוכחות (%) :

לפי דרישות האוניברסיטה

שיטת ההוראה בקורס: הדגמות, תרגילים ומעט הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעורים 1-2

מבוא לעולם כתבי היד, שימוש בקטלוג 'מרחב' של הספרייה הלאומית כדי לאתר כתבי-יד, היכרות עם אתר 'ספרדתא', ותרגול איתור כתבי יד וסריקותיהם (תוגש לתלמידים רשימת קישורים לספריות העולם ולקטלוגים מודפסים של כתבי יד). נציין בכיתה הפניות לספרות נבחרת על כתבי יד עבריים – החל משטיינשניידר, דרך ריצ'רד ועד בית-אריה. נלמד בכיתה כיצד יש להפנות בצורה נכונה וברורה לכתבי יד שהשתמשו בהם, ונטמיע זאת בתרגולים שיידרשו התלמידים לבצע במשך הקורס.

שיעור 3

הגניזה הקהירית – דברי מבוא על הגניזה, החומר המצוי בה, סידורו בספריות העולם וקטלוגו. לאחר מכן נתרגל שימוש באתר הגניזה.

שיעורים 4-5

תרגול שימוש באתר 'הכי גרסין' ובקטלוג זוסמן המקוון והמודפס

שיעור 6

סיור בספרייה הלאומית, בדגש על המכון לתצלומי כתבי יד ועל מפעל הפליאוגרפיה

שיעור 7

היכרות ושימוש באתרים: אתר הספרות התנאית של בר-אילן, אתר אוצר כתבי יד תלמודיים, אתר עדי נוסח ע"ש ליברמן, אתר התלמוד הירושלמי (נתניה), סינופסיס של מדרשי האגדה

שיעור 8

היכרות ושימוש במאגרי מידע עם כלי ניתוח מילוניים: CAL, Accordance, מאגרים

שיעורים 9-10

סקירה על החומר הביבליוגרפי (רשימה תוגש לתלמידים), וכן היכרות עם מאגרי המידע: אוצר החכמה, פרויקט השו"ת ואתר HEBREWBOOKS. התלמידים ישמעו עצות לחיפוש מושכל במאגרי המידע.

שיעור 11

היכרות עם אתרים לאיתור חומר ביבליוגרפי: רמב"י, קטלוג 'מרחב' של הספרייה הלאומית ו-JSTOR, 'אקדמיה': ביבליוגרפי חומר של סריקות המכילים אתרים עם היכרות מכן לאחר HUFIND. 'כותר'. במהלך השיעור ישמעו התלמידים עצות לאיתור חומר ביבליוגרפי, וכן נציג בכיתה שיטה מדעית להפניות ביבליוגרפיות. כמו כן, נכיר מהדורות מדעיות לסוגיהן ונתרגל את השימוש בהן.

שיעור 12

השלמות, סקירת החומר הנלמד ודברי סיכום

חומר חובה לקריאה:

יחולק לתלמידים במהלך הקורס

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 15 %

הגשת עבודה 35 %

הגשת תרגילים 50 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: